

et aliorum spiritualium salutem. **E**tsi opponitur quod nullus potest appetere prelaturam licite et minus illam querere hac ratione. Quia ad officium debite in statu prelature, necessaria est gratia dei, de qua non potest certus quis esse, an habeat illam. **U**nde dicitur ergo presumptionis esse ingerere se. **R**espondemus quod fallit hec ratio quod magis sit doctorum. Quoniam ex simili fieret argumentum quod homo non posset appetere aut querere quod celebraret missam vel quod eucharistiam recipiat, quia prerequisite quod homo sit in gratia alioquin iudicium sibi manducaret et biberet, quia indigne sine gratia etc.

Consi. xxxvii.

Propter argumentum immediate motus et alia preacta, distinguendum est de certitudine pro ut in quodam tractatulo de pre paratione ad missam notatum est. Nam alia est certitudo evidentie, sicut est in primis principijs et in rebus expertis. Alia est certitudo moralis, et est que colligitur et traditur ex probabilibus coniecturis et signis. Et talis requiritur et sufficit in casibus premissis. Quia certitudo morali potest homo certus esse quod est in gratia aut sufficienter dispositus ad celebrationem missae, quia videlicet discussit diligenter conscientiam suam, nec est sibi conscius de peccato mortali neque de quocumque alio canonico impedimento. Similiter talis certitudo potest esse in viro ecclesiastico volente curam sine prelaturam videlicet quia non est conscius sibi quin idoneus sit cum dei adiutorio ad officium tale erequendum quantum humana sunt fragilitas, que nihil perfectum in homine saltem ex omni parte et beatum iuxta commune proverbium admittit. Scimus tamen pro dolor quod ipsa certitudo nihilominus adhuc paucorum est, propterea disperunt sancti considerantes ea que ut in pluribus accidunt quod videlicet in tali appetitu et requisitione preessendi sit peccatum, quamvis in casu possit esse ut deduximus, etiam meritum in magnum.

Ecce patet ex premissis quod ad directionem cordis proficit eruditio, ne per scrupulos

nimios et irratiabiles deiciatur sinistros sum navis a sua rectitudine, vel per plus debito relaxationem auertatur dextrorsum et incidat in malum.

Finis.

Incipit tractatus

eiusdem de illuminatione cordis / siue de vna preciosa margarita, etiam de ipsa sancta Margareta.

Simile est regnum celorum homini negotiatori querenti bonas margaritas, inuenta autem vna preciosa margarita abiit et vendidit omnia que habuit et emit eam. **M**atthei. xiii. **U**na preciosa margarita cui comparatur regnum celorum est calculus ille candidus, in quo est nomen novum scriptum quod nemo novit nisi qui accipit, quod beate margarete virginis et martiri collatum est, secundum premissum christi in Apocalypsi, quia fideliter vixit in mandatis domini, cuius hodie festivitas celebratur in edicula celle nostre. Nomen illud novum, ens simplicitatis, vel ens purus, vel ens universaliter perfectus, vel ens quo maius nequit intelligi, et tale solus deus, quo non est maius nomen sanctificandum in seculo. **D**icitur de deo, Ego sum qui sum. **E**ns si analogice dicatur de deo et de creatura, dum simpliciter se ponitur stat per solo deo, secundum regulam aristotelis quod analogum se positum stat per suo principali significato. **E**t recte sic dicitur que ad modum actus semper prior est potentia, et perfectum plus quam imperfectum. **E**ns quod est deus non plene cognoscitur ab alio quam ab illo qui accipit dum vicerit, et dum victor deduxerit eum in excelsa, quando et ubi videbitur deus sicuti est. **N**ihilominus hic in via comunicatur eius cognitio imperfecta multis modis. **S**ed incomprehensibilis est sibi soli. **E**ns potest univocacione de deo et de creatura. **S**ed non univocacione perfecta, sicut nec ens dicitur univocacione perfecta de accidente et substantia, quia non secundum eandem perfectionem, nec secundum ordinem eundem licet ratio nominis sit eadem scilicet res positiva, quecumque et qualiscumque sit illa supra quam primus fundatur principium complexum, scilicet quodlibet est vel non est. **A**c pinde

Conside. xxxviii.

Unum est ad hoc quod si canonicus ad bonas lucras, alius vero ad hoc ut signum eiusdem quod ad honorem perveniat, et in intentione queat et recta. **A**ntem hoc non oportet spici. **A**liisque sequebatur quod licet in materia de hoc non sit peccatum, sed in seculo. **L**icitur quod per nonis caribulicis in to pium luo certis videtur quod per functio de salute, talis alia in deo in aliis in deo, talis est certitudo. **S**ic de aliis rebus deo in deo bus canonicis et curis, et de vii genibus hominum i ecclesia deo. **S**ic et oportet quod siue aut sit sine peccato, sicuti est ad ecclesiam, ut sit sine peccato, et per hoc non sit in metallo, sicuti est cupatur, dum sit in metallo, sicuti est cupatur ad sine superioe, ut accendit.

Conside. xxxix.

Omnis consequens et per alia qualiter hanc dicitur, ferre ad statum deiciendum, quod sumo ad curam, autem prelaturam, quoniam possit habere canonem, vix sit sine peccato, talis est certitudo, sicuti est in metallo, sicuti est cupatur, dum sit in metallo, sicuti est cupatur ad sine superioe, ut accendit.

descendit ens ad species suas p̄ differenti-
as vsq̄ ad indiuidua. Rursus econuerso
resoluendo venit vsq̄ ad ens primum atq̄
q̄ purissimum? cōstituendo agalma pul-
cerrimum/atq̄ p̄fulgidaz anime marga-
ritam. **¶** **E**ns vniuocedictum de deo z
creatura sc̄dm rationez positiuam incōple-
tam z prime intentionis formaliter/ē sub-
iectum methaphisice. sic ens dictum sc̄dm
rationem positiuam sc̄de intentionis for-
maliter ē subiectū logicę z gr̄maticę. quif
vḡ obiq̄ tractet de omni ente tā prime q̄m
secunde intentionis materialiter. Et hec
est origo omnis philosophice discipline.

¶ **T**heologia duplex resultat ex ente sim-
pliciter quod est deus. **¶** **U**na naturalis de
dō que subalternatur methaphisice ex qua
supponitur demonstratum deum esse. **¶** **A**l-
tera supernaturalis que potest aliquo mo-
do dici subalternari theologie beatorum.
Vel ē ipsamet theologia in beatis tanq̄
preciosa margarita que venditis omnibz
emi debet.

¶ **T**heologia beatorz naturalis preciosi-
or est margarita q̄ alia quelibet sciētia spe-
cialis quia tractat de ente primo simplici-
ter/tam sc̄dm rem q̄ fm̄ ratiōē separato?
non methaphisica aut phisica vel moralis
aut rationalis philosophia/que sunt de en-
tibus vel non abstractis vel tantum per ra-
tionem abstractis.

¶ **T**heologia sup̄naturalis fidelium via-
toz preciosior est margarita q̄ aliqua que
cunq̄ naturalis sciētia vt merito dici de-
beat venditis omnibus / hoc est curis ali-
is derelicis/comparari. Est insuper vna
vnitate prime veritatis/cui semper inuitis-
tur in credendis vt q̄ omne reuelatur a dō
est verum. **¶** **T**heologia sup̄naturalis
fidelium viatorum/consistit principaliter
z fundatur in vna et triplici margarita vir-
tutis theologice/que dicitur fides. spes. et
charitas. Sed quo ad intelligentiam cō-
paratur multis modis vt per abnegatio-
nem omnium/quasi per vmbraz atq̄ cali-
ginem rursus per assimilationem symbo-
licam. Rursus per viam causalitatis. Rur-
sus per appropriationem z supereminen-
tiam. Tandem per mysticam analogiam a/s-
fectu mentis in deum totaliter transfor-
mato. **¶** **U**na preciosa margarita cuius
nomen est purum vsquequaq̄ perfectum

reluceat et inuenitur in omnibus creaturis
tanquam in vestigijs signantibus potens-
tiam. sapientiam z bonitatem ipsius. **¶** **S**z
precipue refulget in creaturis rationalibz
tanquā in imaginibus / que sunt diuine
essētię vel nature. nedum representative
sed participes et capaces. Unde recte pa-
ter imaginis atq̄ vestigiij distinctio.

¶ **U**na preciosa margarita diuini nominis
quod est ens simpliciter perfectum / dum
sola refulget in puro corde viatoris / tunc
deforme conspicitur / teste Gregorio. que
quid pulcrum offertur ex creaturis.

¶ **P**reciosa hec margarita / que deus est / sic
vna est vt distinctio essentialis nulla sit pe-
nitus in eo / immo nec distinctio formalis
ad intra nec extra naturaz rei / nisi tantum
modo distinctio personalis relatiua / que
large potest dici realis / qualis non inueni-
tur in aliqua creatura. **¶** **U**na hec pres-
ciosa margarita / distinctionem admittit q̄
rūdam nominum / que confurgit ex ope-
ratione intellectus / per comparationez ad
diuersas res seu respect? z ex modis quos
fabricat / cognoscendo creaturas / vel ex so-
la distinctione rationis / dum sibi compa-
ratur ipse deus in quo nō formaliter sed
supereminenter est omnis perfectio eadez
penitus et vnica simplex et illuminata ali-
ter q̄ in creatura. Exemplum tamen habe-
tur aptissimum de centro spere cuiusdam
igneę / quod stans penitus indiuisibile / li-
neas terminat infinitas. Unde potest in-
tellectus varios formare conceptus / dum
scit tales comparare respect? **¶** **U**na hec
preciosa margarita / distinctionem non ad-
mittit essentialē vel formales / aut aliquā
non identitatem inter intellectum diuinū
et humanum / nec inter personas et essenti-
am / nec inter pprietates et attributa. Sed
deus vno simplicissimo et vnico actu illi-
mitato / supereminenter est intellectus / et
voluntas / essentia / et persona / vnitas / ve-
ritas / bonitas / sapientia / iusticia / misericor-
dia. et q̄cquid de deo dici potest / non babi-
ta vel inclusa ad res extra se collatione vel
respectu. Voluit hoc pluries iculare dio-
nyssi. dicens deum super vitam / super bo-
nitatem. super ens **¶** **U**na hec preciosa
margarita distinctionē admittit diuinariū
frelationis adinuicē / q̄ ex mō se hñdi facit
dicatoria verificent de eētia z d̄ psona / q̄

essentia non refertur et tñ psona refert. quia
 vicz essentia non est per se primo modo et
 convertibiliter idem cū personā. non q̄ ali
 qua non idēptitas vel distinctō sit inter es
 sentiam et patrem. sed bene inter patrem et
 filium. nec in creaturis simile reperitur. qz
 nullam possibile est esse simpliciter ynam
 illimitatā. et vsquequaq̄ pfectā. **V**igor
 huius p̄ciose margarite q̄ deus est. pducit
 libere p̄tingenter tanq̄ ad extra radios ali
 quos et fulgores. Et nullo modo necessita
 te finis vel agentis. alioq̄ non eēt ens vsq̄
 quaq̄ et vniuoce pfectū. si req̄reret ad eē
 suum existentiam creature. Et iterū. si de
 necessitate ageret ad extra. nihil posset eue
 hire p̄tingenter. et cessaret omnis religio.
Ammo et q̄libet ens esset infinitum. cum
 fieret naturaliter a potentia infinita. **H**oc
 est stultum dei quod sapienti est hominis
 bus nolentibz intelligere deū nō agere quo
 modo libet ex arbitrij libertate sed necessi
 tate naturali. **U**nde obscuratiz factum est
 insipiens cor eoz. vt dicerent mundū cter
 num. cum ceteris erroribus. et blasphemijs
 infinitis. **V**igor huius p̄ciose margari
 te. candor et decor. animos contemplantium
 ipam sub noie entis purissimi rapiūt ad a
 gendum res mirabiles. et ad c̄gscendū res
 sup̄naturales. et ad diligēdu res spirituā
 les cognitās in enigmate. **V**igor huius
 margarite candor et decor. mouent et attra
 hunt animos contemplantū circulo quo
 dam intelligibili miris modis. vbi coinci
 dunt tres cause. que sunt efficiens et forma
 non quidem intrinseca. constituens. sed ex
 emplar. et ipe finis qui mouet. non vt for
 ma cognoscentis. sed vt est res talis in seip
 sa. quia ipe mouet vt res appetitū non vt ē
 cognitio. **V**igor huius margarite cādor
 et decor. possunt allidere et afficere prius a
 nimos contemplantium. ad dilectionem
 q̄ ad intellectualem cognitionem. sed non
 sine miraculo spiritus sancti se per charita
 tem mirabiliter diffundentis. et mentis a
 picem singulariter inflāmantis. quia sc̄dm
 tursum naturalis vie intellectus non intel
 ligit non inspecto fantasmate. nec volun
 tas aliquid vult. obiecto non sibi prius p
 intellectum presentato. nisi loquamur de
 volitione tam tummodo naturali. **P**re
 ciosior est margarita cognitionis entis pū
 ri. q̄ altera cognitō de deo que posset natu
 raliter adipisci. imo et certior est q̄ altera q̄

uis noticia de q̄dditate substantiarum visi
 bilium vel inuisibilū naturaliter in hac vi
 ta. de quibus hic intuitiue nihil scimus. et
 de accidentibus paucissima. in quibus ali
 quando fallacia non contingat. **P**recio
 sitas et certitudo margarite non repugnat
 cognitioni fidei de diuinis. neq̄ meritum
 diminuit. **S**emper enim minor et obscuri
 or remanet cognitio vie. q̄ sit illa quam spe
 ramus in patria recepturos. **P**reciofitas
 huius margarite non obinde minuitur q̄
 ad praxim deducitur diuine dilectionis et
 cultus et laudis. immo finis eius est huius
 modi praxis. **A**postolo teste et christo reue
 lante. q̄ finis legis est charitas et colere
 facit deum ex tota mente sine oblivione. ex
 toto corde id est intellectu sine errore. ex to
 ta anima. id est voluntate sine contradictō
 ne. et ex tota virtute sine defectione. **E**t hec
 est felicitas initialis huius vie. pro qua si
 dederit homo omnem substantiam suam.
 quasi nihil despiciet eam. **P**reciofitas
 huius margarite non formatur in nobis
 de lege communi. si nō ab inferioribus sen
 sibus ascendamus ad intelligentiam. qui
 est proprius locus et matrix. quāuis ra
 dicale seminarium descendat a roze celestis
 influentie. in prima creatione rationalis
 anime. **S**ecus de margarita fidei. vel pa
 trie gloriose. que sup̄naturaliter inuenitur. at
 q̄ gratis infusa formatur. **E**mitur hec p̄
 ciosa margarita tanto precio q̄tum habet
 homo. si prius illam tota sollicitudine que
 fuerit in aquis et littoribz magni maris na
 turalium studiorum. per fossiones et depu
 rationem vehementem. et assiduam confri
 cationem sanctarum meditationū.
Emitur hec margarita si p̄us abeat homo se
 relinquens. et vniuersa que habet veniens.
 et hoc sc̄dm hominem exteriorem et huma
 nam conuersionem. **E**t si redeat homo
 interior. conuersus ad cor sue mentis. vbi
 gignat. nutriat. depuret. vegetet. et auget
 transformatus de claritate in claritatem. vs
 q̄ ad perfectionem habendam in celis.
Emitur hec margarita tanq̄ sufficiens pos
 sessio cordis. quia per eam et in ea posside
 tur non terra solum. non celum solum. sed
 dominus terre et celi celorum. **Q**ui si non
 sufficit tibi. nimis auarus es. immo iam
 nihil es. **E**mitur hec margarita conue
 nientius in solitudine. conseruatur illic in
 sup̄su cādor apti q̄ in vrbū tetra fulgite.

De illuminatione cordis

Necdum cōfricata fuerit manibꝫ assidue meditationis calefcit / r scintillat / r deuoto nis igne flāmata refulget. **Q**uia sup me / taphora placet inferere p̄sideratiōes. cū. q̄ sequit̄. **S**cintilla ē modica p̄ ab igne vel ignita re decisa. volitans r emicans. **S**cintilla se h̄z ad fauillā vt res viuens ad corpus extinctū. r sicut ad materiā forma. **S**icut ignis trāssumit ad significādūz deū. sic ois creatura scintilla quedā dei sim bolicē dici p̄t. **S**icut ignis trāssumpti / uedici l̄x ignita dicit̄. sic ois p̄ricula legis dei q̄ lucet r ardet scintilla congrue noiat. **P**urissimū qd̄ in oi creatura p̄sertim co gnoscibila vel cognoscitiua repit̄ scintilla dici p̄t. **U**n̄ supior ps̄ aie rōalis sinderilis appellat̄. **R**ei cuiuslibet sua scintilla ma gnas i suo genere vires h̄z. **S**icut ex igne scintillula decisa / magnā siluā incēdit. r scin tillares sp̄s āniales magnos interius et exteri⁹ effectus oñdunt / maxime p̄ oculos. **D**uz scintilla rōnis vel intellectus ex tincta ē cū igne suo cognitio / r sequens ē vt nihil scintillare videat̄. **I**uxta q̄li / tatē scintille cognitiois lucētis r ardentis. scintillationes rez cognoscibiliū r amabi liū suscipiunt. vident̄ r amant̄. **S**cintil lationes cognitionis r amoris lucētes scz r ardētes frustra fiūt h̄ntibus extinctas pe nitus scintillas app̄hensiuas r affectiuas. iuxta illud. Frustra fiūt verba surdo. sic de coloribꝫ ceco. sic de amoribꝫ non amatiuo. **S**cintillationes que videri vel sentiri i suā puritate non possunt / ab oculis r tactu debilibꝫ / debent sub quodā moderamē cuiusdam interpositionis per obumbratō nem vel distantiā presentari vel sensui ostē di. **S**cintillationes verborꝫ dei q̄sum / cūqꝫ lucentes vel ardentes mor extingū tur. dum ad congelatas r extinctas mentes puenerint / nisi sp̄s sanctus afflet r fluent aque. **S**cintillationes amoris ex se vi uaces non profert nec recipit / frigidum de se pectus. sed dominus est qui dat voci sue vocem virtutis. alioquin torum fauilla est r cinis extinctus. **S**ecus vbi p̄ciose mar / garite candor per inflammationē rutilat charitate. Cuius lampades sunt lāpades ignis r flāmarum / quā aque multe non po terunt extinguere. nec ex consequenti mar / garite nostre succense claritatē penitus of / fuscabunt. instar lapidis cuiusdāz q̄ semel accensus nequit extingui. **S**enserat aliqd̄

tale qui dicebat. Quia inflammatum est cor meum. r renes mei cōmutati sunt. **S**e quitur. Defecit caro mea r cor meum. deus cordis mei r pars mea. deus in eternum. **D**ecerte pars optima o vna illa quam peti it r quesuit a domino rex p̄pheta. **P**or ro hoc vnum est necessarium. hac vna p̄ciosa margarita quam nobilis virgincula pastoralis inter nutricis oues inuenit. quam proprio sanguie tincta r cōparauit nomine margarita. cui⁹ hodie celebritas agitur in edicula seu capella / qua tanq̄ lo / co celle r solitudinis vnitur eriguitas mea sicut nicticozar / cecutiens in domicilio. vel sicut passer solitarius in tecto. **P**ro cuius virginis rememoratiōe notare fuit anim⁹ pauclus cursim considerationes / nō ape riendas omnibus / r h̄ sub metaphora mar garite / tibi pater r frater. qui margaritum i deo christianissimi regis francie vrputa cō fessor. eius rutilas p̄ciosum. **B**ene vale. **S**criptum lugduni die r loco predictis. **D**.ccc.xxiiij. **F**uit.

Tractatus eiusdeꝫ

De oculo

Quasi sūt discipuli viso dño / q̄b̄ an̄ di / xerat. **B**eati oculi qui vident q̄ vos videtis. **E**t nos de oculo multiplici quovi derunt euz differamus aliq̄s p̄positōes seu p̄siderationes sub nūero q̄dragenario sue ascensionis tempi consecrato / quas poterit prolucius elucidare cōmentiz. **E**t p̄mo de oculo in seipso. **P**ostmodū de ipsius obie cto / tandem de actu suo. rē.

Oculus generaliter acceptus. est vis p̄ ceptiua rei p̄ suā vel alteri⁹ illūationē. q̄ sic oē qd̄ manifestat̄ lumē ē fm̄ aplūm. sic omne qd̄ manifestatiōez p̄cepit. oculus dici p̄t. qd̄ generaliter fit tribꝫ modis. intel lectualiter scz r rōnaliter / r sensualiter.

Oculus intellectualis est vis perceptiua r abstractiua rerum r motu r materia. hoc ē ab hic r nūc / r a motu r continuo / sine com plexiōe vel discursu. **D**ni triplex est diuin⁹ angelicus / r humanus. **D**iuinus est ille q̄ respexit deus humilitatem ancille sue. **D**e quo sapiens. oculi domini lucidiores sup solem.

Oculus sensualis est vis perceptiua rei rum / per propriam vel alienam speciem. cū motu / r continuo. hoc est cum hic r nūc / vel non sine illis. **E**t hic triplex est. exteri⁹

[Marginal notes on the right page, partially obscured and difficult to read.]